



ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា  
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

**អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា**  
Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia  
Chambres Extraordinaires au sein des Tribunaux Cambodgiens

Kingdom of Cambodia  
Nation Religion King  
Royaume du Cambodge  
Nation Religion Roi

**អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង**

Trial Chamber  
Chambre de première instance

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩ កញ្ញា ២០០៧/អវតក/អជសដ  
Case File/Dossier No. 002/19-09-2007-ECCC/TC

ចំពោះមុខ:

ចៅក្រម **និល ណុន** ប្រធាន

ចៅក្រម Silvia CARTWRIGHT

ចៅក្រម **យ៉ា សុខ**

ចៅក្រម Jean-Marc LAVERGNE

ចៅក្រម **យូ ឧត្តរា**

កាលបរិច្ឆេទ:

ថ្ងៃទី ១៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២

ភាសាដើម:

ខ្មែរ/អង់គ្លេស/បារាំង

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ:

សាធារណៈ

<b>ឯកសារដើម</b>	
ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL	
ថ្ងៃ ទទួល (Date of receipt/date de reception):	
19 / 12 / 2012	
ម៉ោង (Time/Heure) :	
15 : 30	
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង /Case File Officer/L'agent chargé	
dossier: UCH Arun	

**សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ អៀង សារី សុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងពិចារណាឡើងវិញ  
ចំពោះសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនដែលថា អៀង សារី មានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចូលរួម  
សវនាការ និងសំណើសុំបន្ថែម**

**សហព្រះរាជអាជ្ញា**  
ជា ណាង  
Andrew CAYLEY

**ជនជាប់ចោទ**  
នួន ជា  
អៀង សារី  
ឡឺវ សំផន

**សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី**  
ពេជ អង្គ  
Elisabeth SIMONNEAU FORT

**មេធាវីជនជាប់ចោទ**  
សុន អរុណ  
Michiel PESTMAN  
Victor KOPPE  
អាង ឧត្តម  
Michael G. KARNAVAS  
គង់ សំអុន

Arthur VERCKEN  
Jacques VERGÈS  
Anta GUISSÉ

**១. សេចក្តីផ្តើម**

១ កាលពីថ្ងៃទី ០៦ និងទី ០៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ សាស្ត្រាចារ្យ A. John CAMPBELL (“អ្នកជំនាញផ្នែកជំងឺមនុស្សចាស់”) បានរាយការណ៍ជូនអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងអំពីស្ថានភាពសុខភាពរបស់ជនជាប់ចោទ អៀង សារី (“ជនជាប់ចោទ”)<sup>1</sup>។ នៅថ្ងៃទី ២៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានសម្រេចថា ជនជាប់ចោទនៅតែមានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ក្នុងចូលរួមសវនាការ<sup>2</sup>។ មេធាវីការពារក្តី អៀង សារី (“មេធាវីការពារក្តី”) បានស្នើសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះពិចារណាសេចក្តីសម្រេចនេះឡើងវិញ<sup>3</sup>។ នៅក្នុងសំណើសុំបន្ថែម មេធាវីការពារក្តីបានស្នើសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះតែងតាំងអ្នកជំនាញដើម្បីវាយតម្លៃសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទជាអៀងរាល់ថ្ងៃ ឬជាជម្រើសម្យ៉ាងទៀត ស្នើសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះបង្គាប់ឱ្យក្រុមវេជ្ជបណ្ឌិតដែលពិនិត្យ ព្យាបាល និងថែទាំសុខភាពជនជាប់ចោទនៅ អ.វ.ត.ក ធ្វើការសង្កេតឱ្យបានច្បាស់លាស់ទាក់ទិននឹងសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ<sup>4</sup>។ អង្គជំនុំជម្រះសម្រេចបដិសេធបោលសំណើសុំទាំងពីរដោយផ្អែកតាមសំរាងហេតុដូចខាងក្រោម។

<sup>1</sup> របាយការណ៍អ្នកជំនាញស្តីអំពីលោក អៀង សារី ដែលត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងសំណើរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង (ឯកសារលេខ E238) ឯកសារលេខ E238/4 ថ្ងៃទី ០៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១២ (“របាយការណ៍ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២”)។ ប្រតិចារិកចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២។

<sup>2</sup> សេចក្តីសម្រេចស្តីពីសម្បទាជនជាប់ចោទ អៀង សារី ក្នុងការចូលរួមសវនាការ ឯកសារលេខE238/9 ថ្ងៃទី ២៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១២ (“សេចក្តីសម្រេច”)។

<sup>3</sup> សំណើរបស់ អៀង សារី ស្នើសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងពិចារណាឡើងវិញចំពោះសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនដែលសម្រេចថា អៀង សារី មានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចូលរួមសវនាការ និងការបដិសេធសំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីដែលសុំតែងតាំងអ្នកជំនាញម្នាក់បន្ថែមទៀតដើម្បីជួយក្នុងការកំណត់អំពីសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ ឯកសារលេខ E238/11 ថ្ងៃទី ០៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២ (“សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ”)។

<sup>4</sup> សំណើបន្ថែមរបស់ អៀង សារី សុំឱ្យអ្នកជំនាញដែលមានគុណវុឌ្ឍិពិនិត្យប្រចាំថ្ងៃទាក់ទិននឹងសមត្ថភាពរបស់គាត់ក្នុងការការពារខ្លួនគាត់ផ្ទាល់ ឬជាជម្រើសម្យ៉ាងទៀត សុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបង្គាប់ឱ្យក្រុមវេជ្ជបណ្ឌិតរបស់ អ.វ.ត.ក ធ្វើការសង្កេតជាក់លាក់ទាក់ទិននឹងសមត្ថភាពរបស់គាត់ក្នុងការការពារខ្លួនគាត់ផ្ទាល់ ឯកសារលេខ E255 ថ្ងៃទី ១២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២ (“សំណើសុំបន្ថែម”)។ សូមមើលផងដែរ ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹង “សំណើបន្ថែមរបស់ អៀង សារី សុំឱ្យអ្នកជំនាញមានគុណវុឌ្ឍិពិនិត្យសុខភាពជាប្រចាំថ្ងៃទាក់ទងនឹងសមត្ថភាពរបស់គាត់ក្នុងការការពារខ្លួនឯង ឬជម្រើសម្យ៉ាងទៀត សុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបង្គាប់ឱ្យក្រុមគ្រូពេទ្យ អ.វ.ត.ក ធ្វើការសង្កេតជាក់លាក់ទាក់ទងនឹងសមត្ថភាពរបស់គាត់ក្នុងការការពារខ្លួនឯង” ឯកសារលេខE255/1 ថ្ងៃទី ១៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២ (“ចម្លើយតប”)។

**២. ប្រតិទិនតិច្ឆិកា**

២ ទោះបីជាអ្នកជំនាញផ្នែកជំងឺមនុស្សចាស់ ត្រូវបានតែងតាំងដោយអង្គជំនុំជម្រះក្នុងគោលដៅ មួយផ្សេងក្រៅពីគោលដៅជាក់លាក់នៃធ្វើការវាយតម្លៃលើសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទក្នុងចូល រួមក្នុងសវនាការក៏ដោយ<sup>5</sup> ក៏មេធាវីការពារក្តីត្រូវបានជូនដំណឹងតាំងពីមុនថ្ងៃទី ០២ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ រួចហើយថា បញ្ហាសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទក៏អាចជាកម្មវត្ថុមួយក្នុងការពិនិត្យ ផងដែរ<sup>6</sup>។ នៅថ្ងៃទី ០៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ អ្នកជំនាញផ្នែកជំងឺមនុស្សចាស់បានសន្និដ្ឋានថា មិនមានហេតុដែលអាចបដិសេធនូវសំណងហេតុពីមុនដែលថា ជនជាប់ចោទមានសម្បទា គ្រប់គ្រាន់ក្នុងចូលរួមក្នុងសវនាការនោះ<sup>7</sup>។ ដើម្បីជួយដល់មេធាវីការពារក្តីត្រៀមរៀបចំសវនា- ការនារបស់ខ្លួននោះ កាលពីថ្ងៃទី ០៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ មេធាវីការពារក្តីបានស្នើសុំ ដល់អ្នកពិគ្រោះយោបល់មួយរូប ពិនិត្យមើលរបាយការណ៍នៃការវាយតម្លៃរបស់អ្នកជំនាញ ផ្នែកជំងឺមនុស្សចាស់ពាក់ព័ន្ធនឹង “សមត្ថភាពរបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការចូលរួមសវនាការ ”<sup>8</sup>។ ក្នុងអំឡុងពេលសវនាការកាលពីថ្ងៃទី ០៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ ដែលអ្នកជំនាញផ្នែក ជំងឺមនុស្សចាស់បានបញ្ជាក់នូវរបាយការណ៍របស់ខ្លួន អង្គជំនុំជម្រះ មេធាវីការពារក្តី និង សហព្រះរាជអាជ្ញា បានសួរដេញដោលអ្នកជំនាញរូបនោះអំពីវិធីសាស្ត្រ និងសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ទាក់ទិននឹងសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ<sup>9</sup>។ មុនពេលដែលបង្គាប់ឱ្យភាគីដាក់សារណានៅថ្ងៃទី

<sup>5</sup> មេធាវីការពារក្តីអះអាងថា ខ្លួនមិនបានទទួលការជូនដំណឹងណាមួយដែលថា ការវាយតម្លៃនឹងផ្ដោតជាក់លាក់អំពីសម្បទា របស់ជនជាប់ចោទក្នុងការចូលរួមសវនាការ ហើយក្រុមរបស់ខ្លួនក៏មិនទទួលបាននូវឱកាសគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីលើកឡើងបញ្ហា នេះដែរ។ សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ កថាខណ្ឌ១៥-២១។

<sup>6</sup> មុនពេលដាក់របាយការណ៍អ្នកជំនាញ ទាំងសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី និងព្រះរាជអាជ្ញាបានលើក ឡើងអំពីបញ្ហាសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទនៅក្នុងសំណួរទាក់ទិននឹងរបាយការណ៍របស់អ្នកជំនាញ។ លិខិតរបស់មេធាវី Elisabeth SIMONNEAU-FORT ដែលមានកម្មវត្ថុ “សំណួរសម្រាប់អ្នកជំនាញទាក់ទិននឹងសុខភាពរបស់ អៀង សារី” ឯកសារលេខ E238/3 ថ្ងៃទី ០២ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២។ អនុស្សរណៈដែលមានកម្មវត្ថុ “បញ្ហាទាក់ទិននឹងសម្បទាក្នុងការ ចូលរួមសវនាការរបស់លោក អៀង សារី ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ទី ០៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២” ឯកសារលេខ E238/1 ថ្ងៃទី ០២ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ ទំព័រ២។

<sup>7</sup> របាយការណ៍ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ កថាខណ្ឌ១០។

<sup>8</sup> លិខិតរបស់ Harold J. Bursztajn, MD ជូនចំពោះលោក អាង ឧត្តម និង Michael Kamavas ឯកសារ E238/6 ចុះថ្ងៃទី ០៧ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២។

<sup>9</sup> ប្រតិចារិក ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ ទំព័រ ២៨-៣០, ៩៣-១២៥។ សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹង រដ្ឋប្បវេណី មិនបានលើកឡើងនូវបញ្ហាណាមួយ។

១២ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះបានប្រកាសនៅពេលចុងបញ្ចប់នៃសវនាការ ថ្ងៃទី ០៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ ថា “របាយការណ៍ និងសក្ខីកម្មរបស់អ្នកជំនាញផ្នែកជំងឺ មនុស្សចាស់នៅថ្ងៃនេះ គឺជាមូលដ្ឋានសម្រាប់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងពិចារណាសម្រេចលើ ស្ថានភាពសុខភាពរបស់ជនជាប់ចោទ អៀង សារី ក្នុងការចូលរួមក្នុងដំណើរការសវនាការ បាន ឬយ៉ាងណា”<sup>10</sup>។ នៅថ្ងៃទី ១២ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ មេធាវីការពារក្តីបានជំទាស់ថា សេចក្តីសម្រេចណាមួយលើសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទនៅដំណាក់កាលនេះ គឺជាការសម្រេច មួយដែលឆាប់រហ័សពេក។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ មេធាវីការពារក្តីនៅតែប្រកាន់ជំហរថា ជនជាប់ចោទមិនមានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចូលរួមសវនាការ និងបានស្នើសុំឱ្យធ្វើការវាយ តម្លៃបន្ថែមលើសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ<sup>11</sup> ។ មេធាវីការពារក្តីក៏បានជូនដំណឹងដល់អង្គជំនុំ- ជម្រះថា ប្រសិនបើសេចក្តីសម្រេចលើសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ គឺជាបញ្ហាចោទនូវចំពោះ មុខនោះ ដូច្នេះមេធាវីការពារក្តីស្នើសុំឱ្យបំបែកកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីភ្លាមៗចំពោះជនជាប់- ចោទ<sup>12</sup> ។ ដោយបានពិចារណាលើសារណារបស់ភាគី របាយការណ៍ និងសក្ខីកម្មរបស់អ្នក ជំនាញផ្នែកជំងឺមនុស្សចាស់ កាលពីថ្ងៃទី ២៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានចេញសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនស្តីពីសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទក្នុងការចូលរួមសវនាការ។

៣ នៅក្នុងសំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញនេះ មេធាវីការពារក្តីបានលើកឡើងនូវការជំទាស់របស់ ខ្លួនសាជាថ្មីទៅនឹងគុណវុឌ្ឍិរបស់អ្នកជំនាញផ្នែកជំងឺមនុស្សចាស់ និងស្នើសុំឱ្យធ្វើការវាយតម្លៃ បន្ថែមទៀតអំពីសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ ដោយហេតុថា មានភាពមិនស៊ីសង្វាក់គ្នារវាង របាយការណ៍ទៅលើរោគវិនិច្ឆ័យរបស់គ្រូពេទ្យព្យាបាលជនជាប់ចោទ និងសេចក្តីសន្និដ្ឋាន របស់អ្នកជំនាញផ្នែកជំងឺមនុស្សចាស់នៅក្នុងរបាយការណ៍ដែលអ្នកជំនាញបានដាក់ជូនអង្គ- ជំនុំជម្រះ<sup>13</sup> ។ ផ្អែកតាមសំអាងហេតុដូចតទៅនេះ ការអះអាងដែលលើកឡើងដោយ មេធាវី ការពារក្តី មិនត្រូវបានគាំទ្រដោយសក្ខីកម្ម ឬរបាយការណ៍ពាក់ព័ន្ធនានា ឬក៏ត្រូវបានលើកឡើង ដោយអ្នកជំនាញផ្នែកជំងឺមនុស្សចាស់នៅក្នុងរបាយការណ៍របស់គាត់នោះឡើយ។

<sup>10</sup> ប្រតិចារិក ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ ទំព័រ ១៤០។ ចៅក្រម CARTWRIGHT ក៏បានលើកឡើងចំនួនពីរលើកថា អង្គជំនុំជម្រះអាចនឹងចេញសេចក្តីសម្រេចមួយស្តីពី “ស្ថានភាពសុខភាព” របស់ជនជាប់ចោទ។ ប្រតិចារិក ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ ទំព័រ១៣៨-១៣៩។

<sup>11</sup> សេចក្តីសម្រេច កថាខណ្ឌ១៤។

<sup>12</sup> សេចក្តីសម្រេច កថាខណ្ឌ១៧។

<sup>13</sup> សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ កថាខណ្ឌ២៤-៣៧។

- ៤ លោកវេជ្ជបណ្ឌិត លីម ស៊ីវុតថា និងលោកវេជ្ជបណ្ឌិត គី ប៊ូស្កូ ក៏បានផ្តល់សក្ខីកម្មកាលពីថ្ងៃទី ២១ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១២ ក្នុងនាមជាតំណាងរបស់ក្រុមគ្រូពេទ្យព្យាបាលជនជាប់ចោទ ដោយ ក្នុងនោះរួមបញ្ចូលសាស្ត្រាចារ្យផ្នែកប្រព័ន្ធប្រសាទផងដែរ គឺវេជ្ជបណ្ឌិត ជា ឡាហ្វឺន<sup>14</sup> ។ ផ្អែកជាចំបងតាមយោបល់របស់សាស្ត្រាចារ្យផ្នែកប្រព័ន្ធប្រសាទ ជា ឡាហ្វឺន លោកវេជ្ជ- បណ្ឌិត លីម ស៊ីវុតថា បានរាយការណ៍ជូនអង្គជំនុំជម្រះថា ការវិលមុខរបស់ជនជាប់ចោទ គឺ ភាគច្រើនទំនងជាបង្កឡើងដោយសារចរន្តឈាមហូរតិចតួចទៅដល់ផ្នែកខួរក្បាល<sup>15</sup> ទោះបី ជាអាចមានមូលហេតុផ្សេងទៀតក៏ដោយ<sup>16</sup> ។ លោកវេជ្ជបណ្ឌិត លីម ស៊ីវុតថា បានផ្តល់ សក្ខីកម្មថា គាត់មិនមានគុណវុឌ្ឍិក្នុងការផ្តល់យោបល់ដល់អង្គជំនុំជម្រះអំពីផលប៉ះពាល់នៃ រោគវិនិច្ឆ័យដែលបានកំណត់ដោយគ្រូពេទ្យផ្នែកប្រព័ន្ធប្រសាទដែលអាចមានលើលទ្ធភាព របស់ជនជាប់ចោទពាក់ព័ន្ធនឹងការផ្តល់អារម្មណ៍បានឡើយ<sup>17</sup> ។ ទោះបីយ៉ាងនេះក្តី ផ្អែកលើការ សង្កេតផ្ទាល់ខ្លួនរបស់គាត់នៅពេលត្រួតពិនិត្យរាងកាយជនជាប់ចោទ និងដោយមានការ ពិគ្រោះយោបល់ជាមួយគ្រូពេទ្យផ្នែកប្រព័ន្ធប្រសាទ និងគ្រូពេទ្យចិត្តសាស្ត្រផងនោះ លោកវេជ្ជ បណ្ឌិត លីម ស៊ីវុតថា មិនមានការព្រួយបារម្ភណាមួយទាក់ទងនឹងមុខងារបញ្ញាស្មារតីរបស់ ជនជាប់ចោទ ឬលទ្ធភាពដើម្បីផ្តល់អារម្មណ៍របស់ជនជាប់ចោទទេ<sup>18</sup> ។
- ៥ អ្នកជំនាញផ្នែកជំងឺមនុស្សចាស់ បានពិនិត្យមើលឡើងវិញចំពោះសក្ខីកម្មរបស់លោកវេជ្ជ បណ្ឌិត លីម ស៊ីវុតថា<sup>19</sup> និងបានពិគ្រោះយោបល់ជាមួយលោកវេជ្ជបណ្ឌិត គី ប៊ូស្កូ (ដែលគាត់ បានបង្ហាញខ្លួនចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះជាមួយលោកវេជ្ជបណ្ឌិត លីម ស៊ីវុតថា) សាស្ត្រា- ចារ្យផ្នែកប្រព័ន្ធប្រសាទ ជា ឡាហ្វឺន និងគ្រូពេទ្យព្យាបាលចំនួនបីរូបផ្សេងទៀត<sup>20</sup> ។ ក្រោយ

<sup>14</sup> ប្រតិចារិក ចុះថ្ងៃទី ២១ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១២ ទំព័រ១១, ៤៦-៤៧, ៥៥។  
<sup>15</sup> ប្រតិចារិក ចុះថ្ងៃទី ២១ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១២ ទំព័រ១៦, ១៩, ២៩-៣១, ៥៥។  
<sup>16</sup> ប្រតិចារិក ចុះថ្ងៃទី ២១ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១២ ទំព័រ៦០។  
<sup>17</sup> ប្រតិចារិក ចុះថ្ងៃទី ២១ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១២ ទំព័រ៣១-៣២។  
<sup>18</sup> ប្រតិចារិក ចុះថ្ងៃទី ២១ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១២ ទំព័រ៣១-៣២, ៥២, ៥៣។ ជាការពិត គ្រូពេទ្យព្យាបាលជនជាប់ចោទ មិនបានកំណត់រយៈពេលនៃការសង្កេតរបស់ខ្លួនពីចន្លោះ ១០ ដល់ ១៥ នាទីនោះទេ ពីព្រោះក្រុមគ្រូពេទ្យយល់ឃើញថា ជនជាប់ចោទមិនអាចផ្តល់អារម្មណ៍បានយូរ ដូចដែលមេធាវីការពារក្តីស្នើសុំនោះទេ។ ប្រតិចារិក ចុះថ្ងៃទី ២១ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១២ ទំព័រ៦៣។ សូមមើលផងដែរ ប្រតិចារិក ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ ទំព័រ៦១-៦២។  
<sup>19</sup> ប្រតិចារិក ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ ទំព័រ៥៧-៥៨។  
<sup>20</sup> របាយការណ៍ចុះថ្ងៃទីវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១២ កថាខណ្ឌ១០។ ប្រតិចារិក ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១២ ទំព័រ៦, ៥៧-៥៨, ៨៦។

មក អ្នកជំនាញផ្នែកជំងឺមនុស្សចាស់បានរាយការណ៍ថា ជំងឺវិលមុខមិនមែនសុទ្ធតែបណ្តាល  
មកពីបញ្ហាចរន្តឈាមតិចតួចទៅផ្នែកខួរក្បាលនោះទេ។ បន្ថែមពីលើនេះ ផ្នែកតាមការត្រួត  
ពិនិត្យទៅលើជនជាប់ចោទ អ្នកជំនាញផ្នែកជំងឺមនុស្សចាស់មិនបានរកឃើញរោគសញ្ញា  
ណាមួយ ឬសម្ភារៈពិការធ្វើតេស្តផ្សេងៗ ដែលធ្វើឡើងដោយវេជ្ជបណ្ឌិតពិនិត្យ ព្យាបាល  
និងថែទាំសុខភាពជនជាប់ចោទដើម្បីគាំទ្រដល់រោគវិនិច្ឆ័យនេះនោះទេ <sup>21</sup> ។ ទាំងលោកវេជ្ជ-  
បណ្ឌិត លីម ស៊ីវុតថា ឬគ្រូពេទ្យព្យាបាលផ្សេងទៀតរបស់ជនជាប់ចោទ មិនបានបង្ហាញអំពី  
ការខ្វែងគំនិតគ្នាជាមួយនិងសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់អ្នកជំនាញផ្នែកជំងឺមនុស្សចាស់ឡើយ។

៦ ជាចុងក្រោយ ក្រោយពីបានធ្វើការត្រួតពិនិត្យឡើងវិញលើជនជាប់ចោទកាលពីថ្ងៃទី ០៥ និងទី  
០៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ រួចមក អ្នកជំនាញផ្នែកជំងឺមនុស្សចាស់បានសន្និដ្ឋានថា មិនមាន  
ការផ្លាស់ប្តូរណាមួយចំពោះសុខភាពរបស់ជនជាប់ចោទ ដែលតម្រូវឱ្យធ្វើការវាយតម្លៃឡើង  
វិញលើសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់អ្នកជំនាញផ្នែកវិកលវិទ្យានៅ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១២ (លោកវេជ្ជ  
បណ្ឌិត Seena FAZEL និងលោកវេជ្ជបណ្ឌិត ហួត លីនណា) ដែលលើកឡើងថា ជនជាប់  
ចោទមានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ <sup>22</sup> ។ មេធាវីការពារក្តីមិនដែលតវ៉ាចំពោះគុណវុឌ្ឍិរបស់វេជ្ជ-  
បណ្ឌិត Seena FAZEL និងវេជ្ជបណ្ឌិត ហួត លីនណា ឬសម្បទាផ្នែកបញ្ហាស្មារតីរបស់  
ជនជាប់ចោទនោះទេ។

**៣. សំណើចោទ**

៧ ជនជាប់ចោទមានសិទ្ធិប្តឹងសាទុក្ខអនុលោមតាមវិធាន ១០៤ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង <sup>23</sup> ។ ទោះបីជា  
យ៉ាងណាក៏ដោយ វិធានផ្ទៃក្នុងមិនមានចែងអំពីនីតិវិធីសម្រាប់ការពិចារណាឡើងវិញចំពោះ

<sup>21</sup> ប្រតិចារិក ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ ទំព័រ៨១-៨៨។  
<sup>22</sup> របាយការណ៍ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ កថាខណ្ឌ១០។ ប្រតិចារិក ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ ទំព័រ១៩។ គ្រូពេទ្យ  
ព្យាបាលជំងឺមនុស្សចាស់ មានសមត្ថភាពវាយតម្លៃសុខភាពបញ្ហាស្មារតី និងរូបរាងកាយ និងកំណត់ថាពិការធ្វើតេស្តបន្ថែម  
ឬការវាយតម្លៃតាមឯកទេស មានលក្ខណៈចាំបាច់ដែរ ឬយ៉ាងណា។ ប្រតិចារិក ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២  
ទំព័រ២០-២២, ១០៣។  
<sup>23</sup> រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញា តទល់នឹង Mucić និងអ្នកផ្សេងទៀត អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនៃតុលាការ ICTY សាលដីកាលើ  
បណ្តឹងសាទុក្ខស្តីពីការប្រកាសទោស ថ្ងៃទី ០៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៣ កថាខណ្ឌ៥០ (“នៅក្នុងប្រព័ន្ធភាគច្រើន គេបានផ្តល់  
នូវសិទ្ធិប្តឹងឧទ្ធរណ៍ ដើម្បីរារាំងមិនឱ្យមានភាពអយុត្តិធម៌ដែលកើតចេញពីកំហុស”)។ រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញា តទល់នឹង Žigić  
អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនៃតុលាការ ICTY (IT-98-30/1-A) សេចក្តីសម្រេចលើ “សំណើរបស់ [Zoran Žigić] សុំ  
ឱ្យពិចារណាឡើងវិញនូវសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល IT-98-30/1-A ដែលប្រកាសកាលពីថ្ងៃទី ២៨  
ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៥” ថ្ងៃទី ២៦ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៦ កថាខណ្ឌ៩ (បដិសេធពោលការពិចារណាឡើងវិញ នៅពេលដែល

សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនោះទេ។ ហេតុដូច្នោះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនឹងមិនពិចារណាលើសំណើសុំទាំងឡាយទាក់ទងនឹងបញ្ហាដែលអង្គជំនុំជម្រះបានសម្រេចហើយនោះឡើយ<sup>24</sup> ។ ការធ្វើបែបនេះ នឹងធ្វើឱ្យមានការប្តឹងសាជាថ្មីដោយគ្មានទីបញ្ចប់លើបញ្ហាដែល<sup>25</sup>។ ទោះបីយ៉ាងនេះក្តី ករណីនេះមិនបានរារាំងភាគីនានាមិនឱ្យប្តឹងសាទុក្ខលើសេចក្តីសម្រេចនៅពេលសមស្របមួយ ឬរារាំងមិនឱ្យដាក់ពាក្យបណ្តឹងថ្មីចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះនេះ នៅពេលដែលមានកាលៈទេសៈថ្មីធ្វើជាយុត្តិកម្មនោះទេ។

៨ ទោះបីជាពិចារណាអំពីការដាក់ពាក្យបណ្តឹងថ្មីមួយក៏ដោយ ក៏សំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញនេះ ខ្លះខ្លះមូលដ្ឋានដែលបង្ហាញឱ្យឃើញការលេចឡើងនូវកាលៈទេសៈថ្មីចាប់តាំងពីសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះត្រូវបានចេញរួចមក។ ហេតុដូច្នោះ សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញត្រូវបដិសេធចោលដោយសារតែភាពមិនអាចទទួលយកបាន។

៩ សំណើបន្ថែមសុំឱ្យតែងតាំងអ្នកជំនាញដែលមានគុណវុឌ្ឍិដើម្បីវាយតម្លៃសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទជារៀងរាល់ថ្ងៃ ក៏ចាត់ទុកជាសំណើសុំមួយសម្រាប់ឱ្យអង្គជំនុំជម្រះពិចារណាឡើងវិញចំពោះសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនដែរ។ ការវាយតម្លៃបន្ថែមលើសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ

---

មានចែងអំពីមធ្យោបាយច្បាស់លាស់នៃការប្តឹងឧទ្ធរណ៍ និងការសើរើឡើងវិញ។ ការកំណត់នូវសិទ្ធិសើរើបន្ទាន់បង្អំ មានចែងនៅក្នុងវិធាន១០៤(៤)នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ដោយស្របនឹងបទដ្ឋានអន្តរជាតិ។ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ អៀងសារី ប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងទាក់ទងនឹងការប្រាស្រ័យទាក់ទងការងារជាមួយ *វិភាគីម្នាង* របស់មន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់ (អ.ជ.ត.ក) ឯកសារលេខ E154/1/1/4 ថ្ងៃទី ២៥ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១២ កថាខណ្ឌ១៥។

<sup>24</sup> អនុស្សរណៈ ដែលមានកម្មវត្ថុ៖ “សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងលើ “សារណាស្តីពីសំណើសុំធ្វើការពិចារណាឡើងវិញ និងកែតម្រូវអនុស្សរណៈ E62/3/10/4” (ឯកសារ E62/3/10/4/1) និងសំណើសុំ E117” ឯកសារលេខ E117/2 ថ្ងៃទី ២៣ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១១ ទំព័រ ២-៣។ សំណុំរឿងលេខ ០០១/១៨-០៧-២០០៧/អវតក/អជសដ សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញពាក់ព័ន្ធនឹងភ័ស្តុតាងនៃអត្តសញ្ញាណចាំបាច់ដើម្បីតាំងខ្លួនជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី (E2/36) ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៩ កថាខណ្ឌ៥។ មេធាវីការពារក្តីសំណើលើបទដ្ឋាននៃការពិចារណាដែលសម្រេចដោយអង្គបុរេជំនុំជម្រះ (សំណើសុំឱ្យធ្វើការពិចារណាឡើងវិញ កថាខណ្ឌ១៣)។ នៅពេលសម្រេចបទដ្ឋាននេះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានចាត់ទុកថា ការពិចារណាឡើងវិញ “ជាជម្រើសចុងក្រោយដែលមានភាពចាំបាច់សម្រាប់ស្ថាប័នតុលាការ ដូចអង្គបុរេជំនុំជម្រះនេះ”។ សេចក្តីសម្រេចលើពាក្យសុំពិចារណាសាជាថ្មីអំពីសិទ្ធិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីក្នុងការរំឭងប្រាស្រ័យជូនអង្គបុរេជំនុំជម្រះដោយខ្លួនឯង (អ.ប.ជ) ឯកសារលេខC22/1/68 កថាខណ្ឌ២៥។ ជាការពិត មិនមានមធ្យោបាយផ្សេងណាមួយនៃការសើរើលើសេចក្តីសម្រេចទាំងឡាយរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះនោះទេ។ ទោះបីយ៉ាងណាក៏ដោយ នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះនេះ ភាគីមានសិទ្ធិប្តឹងឧទ្ធរណ៍។

<sup>25</sup> រឿងក្តី រដ្ឋអាជ្ញា គទល់នឹង Kajelijeli អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនៃតុលាការ ICTR (ICTR-98-44A) សាលដីកាចុះថ្ងៃទី ២៣ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៥ កថាខណ្ឌ២០២។



ដើម្បីចូលរួមក្នុងសវនាការនៅពេលនេះ គឺមិនសមស្របនោះទេ។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ សំណើ  
 សុំខាងលើមកមានមិនបានបង្ហាញអំពីកាលៈទេសៈថ្មីណាមួយឡើយ។ ដូច្នេះ សំណើតាមព្រឹត្តិ  
 ហេតុ ដែលសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះពិចារណាឡើងវិញនូវសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួនបែបនេះ ត្រូវ  
 បដិសេធពោលដោយសារតែភាពមិនអាចទទួលយកបាន។ នៅគ្រប់ករណី ផ្អែកតាមឆន្ទានុសិទ្ធិ  
 របស់ខ្លួន អង្គជំនុំជម្រះបានតែងតាំងឡើងវិញនូវអ្នកជំនាញផ្នែកជំនុំមនុស្សចាស់ និងអ្នក  
 ជំនាញផ្នែកវិកលវិទ្យា គឺលោកវេជ្ជបណ្ឌិត Seena FAZEL និងលោកវេជ្ជបណ្ឌិត ហួត  
 លីនណា ដើម្បីធ្វើការវាយតម្លៃឡើងវិញចំពោះសុខភាព ការព្យាបាល និងការថែទាំសុខភាព  
 ដល់ជនជាប់ចោទ ដែលការវាយតម្លៃនេះនឹងចាប់ផ្តើមនៅក្នុងខែ មីនា ឆ្នាំ២០១៣<sup>26</sup> ។ ជា  
 ជម្រើសម្យ៉ាងទៀត មេធាវីការពារក្តីស្នើសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះបង្គាប់ឱ្យក្រុមវេជ្ជបណ្ឌិតប្រចាំ  
 អ.វ.ត.ក ធ្វើការតាមដាន និងពិនិត្យសុខភាពប្រចាំថ្ងៃឱ្យបានជាក់លាក់ដើម្បីជួយដល់អង្គជំនុំ  
 ជម្រះសាលាដំបូងក្នុងការវាយតម្លៃទៅលើសម្បទារបស់ជនជាប់ចោទ<sup>27</sup> ។ តាមអនុស្សរណៈ  
 របស់ខ្លួន អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានណែនាំដល់ក្រុមគ្រូពេទ្យ ពិនិត្យ ព្យាបាល និងថែទាំ  
 សុខភាពជនជាប់ចោទរាយការណ៍ជាប្រចាំថ្ងៃអំពីចំណុចជាក់លាក់មួយចំនួននៃស្ថានភាព  
 សុខភាពរបស់ជនជាប់ចោទដែលក្រុមគ្រូពេទ្យគិតថាមានលក្ខណៈសមស្របចាំបាច់។ អង្គជំនុំ  
 ជម្រះបដិសេធសំណើសុំបន្ថែមរបស់មេធាវីការពារក្តី។

១០ កាលពីថ្ងៃទី ១៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានស្នើសុំការអនុញ្ញាតពិនិត្យមើល  
 របាយការណ៍វេជ្ជសាស្ត្រប្រចាំថ្ងៃ ដែលធ្វើឡើងដោយក្រុមគ្រូពេទ្យ ពិនិត្យ ព្យាបាល និងថែទាំ  
 សុខភាពជនជាប់ចោទ<sup>28</sup> ។ មេធាវីការពារក្តីមិនបានជំទាស់ទៅនឹងសំណើសុំពិនិត្យមើលរបាយ  
 ការណ៍ពីសហព្រះរាជអាជ្ញាឬសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទេ។ អាស្រ័យ  
 ហេតុនេះ អង្គជំនុំជម្រះសម្រេចតាមសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាដែលសុំពិនិត្យមើលរបាយ  
 ការណ៍ខាងលើ ហើយដើម្បីជាផលប្រយោជន៍យុត្តិធម៌ សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹង  
 រដ្ឋប្បវេណី ក៏ត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យពិនិត្យមើលឯកសារទាំងនេះដែរ។

**តាមសំណើចេតុទានលើ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង សម្រេច៖**

<sup>26</sup> ដូច្នេះ អង្គជំនុំជម្រះបដិសេធពោលសារណារបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទាក់ទិននឹងការពិនិត្យឡើងវិញរបស់អ្នកជំនាញតាម  
 ពេលវេលាកំណត់។ ចម្លើយតប កថាខណ្ឌ១៤។  
<sup>27</sup> សំណើសុំបន្ថែម កថាខណ្ឌ៧។ សូមមើលផងដែរ ចម្លើយតប កថាខណ្ឌ១២។  
<sup>28</sup> ចម្លើយតប កថាខណ្ឌ១៣។

បដិសេធបោល សំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញដោយសារតែភាពមិនអាចទទួលយកបាននៃសំណើសុំ។

បដិសេធបោល សំណើសុំបន្ថែម។

អនុញ្ញាត ឱ្យសហព្រះរាជអាជ្ញា និងសហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ពិនិត្យមើល  
របាយការណ៍វេជ្ជសាស្ត្រប្រចាំថ្ងៃដែលធ្វើឡើងដោយក្រុមគ្រូពេទ្យ ពិនិត្យ ព្យាបាល និងថែទាំសុខភាព  
ជនជាប់ចោទ។

ភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៩ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២

ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង



ឱល ធិនុត